



## **Informatiebrief**

Zaaknummer: Z/23/076878  
Documentnummer: 378312  
Datum: 16 januari 2024 verzonden 16 januari 2024  
Onderwerp: Decembercirculaire Gemeentefonds 2023  
Portefeuillehouder: Wethouder van der Elst  
Bijlage(n): *nee*

002

Geachte Raad,

### Inleiding/samenvatting

Op 6 december jongstleden is de decembercirculaire 2023 van het Gemeentefonds gepubliceerd. De decembercirculaire heeft een beperkte strekking en is beleidsarm. Het gaat primair om onderwerpen die vóór het einde van het jaar geregeld dienen te zijn, met het oog op de jaarafsluiting door het Rijk en de gemeenten.

De voornaamste ontwikkelingen zijn extra middelen in 2023 voor de energietoelage, middelen voor de voorbereiding op de omgevingswet en het bijstellen van de uitkeringsfactor. Daarnaast worden nog beperkte middelen ontvangen voor een aantal decentralisatie-uitkeringen. Doordat in de najaarsnota 2023 al een voorschot genomen was op de middelen met betrekking tot de energietoelage is het effect van deze circulaire beperkt.

De circulaire laat voor alle jaren nadelen zien. Voor 2023 van € 35.000, voor 2024 van € 221.000 en voor de jaren 2025 tot en met 2027 van € 253.000. Het effect van 2023 zal in de jaarrekening worden verwerkt, de effecten voor de periode 2024 tot en met 2027 zullen worden verwerkt in de voorjaarsnota 2024 en de kadernota 2025.

Het verschil tussen de decembercirculaire 2023 en de septembercirculaire 2023 is als volgt:

bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2023	2024	2025	2026	2027
<b>Stand na septembercirculaire 2023</b>	<b>40.212</b>	<b>43.505</b>	<b>44.034</b>	<b>40.775</b>	<b>41.160</b>
<b>MUTATIES NAJAARSNOTA 2023</b>	810	-	-	-	-
<b>Voorschot op energietoelage in najaarsnota 2023</b>	<b>810</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Stand na najaarsnota 2023</b>	<b>41.021</b>	<b>43.505</b>	<b>44.034</b>	<b>40.775</b>	<b>41.160</b>
<b>MUTATIES DECEMBERCIJF: 2023</b>					
<b>Uitkeringsfactor, waarvan</b>	<b>0</b>	<b>32</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
1 Uitkeringsfactor 2024, uitkeren verdeelreserve	0	32	0	0	0
<b>Ontwikkeling uitkeringsbasis, waarvan</b>	<b>-220</b>	<b>-255</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
2 Ontwikkeling uitkeringsbasis	-220	-255	0	0	0
<b>Taakmutaties, in totaal</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
3 Overige taakmutaties	5	0	0	0	0
<b>IU/DU/SU, waarvan</b>	<b>987</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
4 Energietoelage	810	0	0	0	0
5 Invoeringskosten omgevingswet	144	0	0	0	0
6 Meerkosten Oekraïne sociaal domein	24	0	0	0	0
7 Overige IU/DU/SU	10	0	0	0	0
<b>Stelposten</b>	<b>-807</b>	<b>2</b>	<b>-253</b>	<b>-253</b>	<b>-253</b>
2 Lagere uitkeringsfactor 2025 e.v.	0	0	-255	-255	-255
4 Energietoelage	-810	0	0	0	0
8 Maatschappelijke begeleiding statushouders	2	2	2	2	2
<b>Bruto voordeel (+) / nadeel (-)</b>	<b>-35</b>	<b>-221</b>	<b>-253</b>	<b>-253</b>	<b>-253</b>
<b>Stand na decembercirculaire 2023</b>	<b>40.986</b>	<b>43.284</b>	<b>43.781</b>	<b>40.522</b>	<b>40.907</b>

### Uitkeringsfactor en uitkeringsbasis

*Ad 1. De uitkeringsfactor (verdeelreserve) + Ad 2. Ontwikkeling uitkeringsbasis*

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit een vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (aantal x hoeveelheid). De som van deze producten wordt de uitkeringsbasis genoemd. Aanpassingen op het aantal of het gewicht zorgen voor een verschil ten opzichte van een eerdere raming.

Om tot de totale uitkering van het gemeentefonds te komen wordt de uitkeringsbasis nog vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor, deze kan door twee factoren wijzigen:

1. Mutaties in de algemene uitkering;
2. Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven.

In de decembercirculaire heeft een actualisatie plaatsgevonden van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel. Over deze actualisatie en het effect hiervan bent u geïnformeerd in de raadsinformatiebrief van de meicirculaire. Landelijk gezien heeft dit, in tegenstelling tot de negatieve bijstelling voor Voorschoten, geleid tot een positieve bijstelling van het aantal. Het aantal huishoudens met een laag inkomen is landelijk met 3% gestegen. Hierdoor stijgt de uitkeringsbasis (aantal x gewicht) ook. Het totale beschikbare budget algemene uitkering gemeentefonds stijgt echter niet.

Daarom leidt de stijging van het budget dat via de basis wordt verdeeld tot een negatieve bijstelling van de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactor daalt met 7 punten voor 2023 en 8 punten voor 2024. In 2024 valt een deel van de verdeelreserve vrij, dit zorgt voor een stijging van 1 punt. Per saldo daalt de uitkeringsfactor voor 2023, ten opzichte van de septembercirculaire, van 1,311 naar 1,304 en voor 2024 van 1,406 naar 1,399. Het effect van het dalen van de uitkeringsfactor is dat de uitkeringsbasis met een lager getal wordt vermenigvuldigd. Dit leidt dus tot een nadeel. Het effect per punt voor Voorschoten is circa € 31.000. Dat betekent een nadeel van circa € 220.000 voor 2023 en 2024.

### **Taakmutaties**

#### *Ad 3. Overige taakmutaties*

Dit betreft alle taakmutaties met een effect van minder dan € 10.000.

### **Integratie-uitkeringen (IU's)/ decentralisatie-uitkeringen (DU's) en suppletie-uitkeringen (SU's).**

#### *Ad 4. Energietoelage*

In 2023 worden middelen aan het gemeentefonds toegevoegd voor het uitkeren van de energietoelage, het gaat landelijk om € 1,4 miljard waarvan in 2022 al € 500 miljoen is uitgekeerd. Inmiddels is de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet aangenomen en kan het restant van € 900 miljoen worden uitgekeerd. Na aftrek van € 32,5 miljoen ten behoeve van de vangnetregeling en € 15,5 miljoen ten behoeve van de verdeelherstelactie 2022 blijft € 852 miljoen over om aan gemeenten uit te keren. Voor Voorschoten betreft dit € 810.000.

De verdeling per gemeenten van de energietoelage is al eerder bekend gemaakt. Daarom is gekozen om in de najaarsnota 2023 al een voorschot te nemen op de decembercirculaire en daar de begroting op aan te passen. In de raming van de algemene uitkering is dit als stelpost opgenomen. De stelpost kan, nu daadwerkelijk de middelen ontvangen zijn, vervallen. Hierdoor heeft de energietoelage per saldo geen effect in de decembercirculaire.

#### *Ad 5. Invoeringskosten omgevingswet*

Vanuit het Coalitieakkoord van kabinet-Rutte IV worden financiële middelen ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. In de decembercirculaire wordt landelijk € 103 miljoen uitgekeerd om zorg te dragen dat gemeente aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen.

Voor 2024 en 2025 staat gezamenlijk € 151 miljoen gereserveerd op de aanvullende post bij het ministerie van Financiën ten behoeve van de Omgevingswet. Dit zal in een latere circulaire worden toegevoegd aan het gemeentefonds.

*Ad 6. Meerkosten Oekraïne sociaal domein*

Ook voor Oekraïense ontheemden ligt de verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de WMO 2015 en de Jeugdwet, de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek bij de gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden wordt door het Rijk als dusdanig groot gezien dat dit niet behoort tot de gebruikelijke fluctuaties van deze zorg en ondersteuning. Hierom worden gemeenten gecompenseerd voor de kosten. Voor Voorschoten betreft dit € 24.000.

*Ad 7. Overige IU's/ DU's en SU's*

Dit betreft alle integratie-uitkeringen, decentralisatie-uitkeringen en suppletie-uitkeringen met een effect van minder dan € 10.000.

**Stelposten**

*Ad 2. Ontwikkeling uitkeringsbasis*

Zoals onder ad 2. beschreven heeft het Rijk de uitkeringsfactor voor de jaren 2023 en 2024 naar beneden bijgesteld door een actualisatie van de maatstaf huishoudens lage inkomens met drempel. Bij de meicirculaire is het gemeentelijk aantal van de maatstaf al bijgesteld. Dit heeft voor een structureel nadelig effect gezorgd. De negatieve bijstelling van de uitkeringsfactor is gebaseerd op de bijstelling van de aantallen huishoudens lage inkomens met drempel. Aangezien dat als structurele mutatie verwerkt is dient de bijstelling van de uitkeringsfactor ook als structurele mutatie verwerkt te worden. Het college heeft gekozen hiervoor een structurele stelpost op te nemen van € 255.000. Deze is gebaseerd op het effect van het bijstellen van de uitkeringsfactor in 2025.

*Ad 4. Energietoelage*

Voor de toelichting op de energietoelage wordt u verwezen naar ad 4.

*Ad 8. Maatschappelijke begeleiding statushouders*

De gemeente ontvangt een aanvulling op de middelen die zij krijgt voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Per statushouder wordt een vergoeding ontvangen van € 2.370. Voor deze decentralisatie-uitkering geldt dat de afrekening plaatsvindt op T+1. In 2023 wordt dus de vergoeding ontvangen over 2022. De stelpost voor vergoeding wordt geraamd op basis van de laatste realisatie, deze is nu ook meerjarig verhoogd met € 2.370.

**Mutaties met gevolgen voor de uitgaven**

In de decembercirculaire zitten geen mutaties met directe gevolgen voor de uitgaven. De extra lasten die volgen uit de taakmutatie energietoelage, ondersteuning van ontheemden uit

Oekraïne en de invoering uit van de omgevingswet zijn al eerder genomen en gedekt uit de algemene middelen. De decembercirculaire zorgt nu voor compensatie achteraf voor kosten die de gemeente in 2023 al heeft gemaakt.

Hiermee is het bruto effect van de circulaire gelijk aan het netto effect:

* € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2023	2024	2025	2026	2027
<b>Bruto effect na decembercirculaire</b>	-35	-221	-253	-253	-253
<b>Mutaties met gevolgen voor lasten gesplitst in:</b>	-	-	-	-	-
Taakmutaties	-	-	-	-	-
IU/DU/SU	-	-	-	-	-
<b>Netto effect na decembercirculaire</b>	-35	-221	-253	-253	-253

### **Meerjarenperspectief**

Verwerking van het netto resultaat resulteert in het volgende meerjarenperspectief:

<b>Financieel meerjarenperspectief begroting</b>	2024	2025	2026	2027
<b>bedragen * € 1.000, '+' = voordeel, '-' = nadeel</b>				
Saldi 2024 e.v. na Najaarsnota	-370	798	105	-361
Netto nadeel (-) of voordeel (+) decembercirculaire	-221	-253	-253	-253
<b>Resultierend meerjarenbeeld</b>	<b>-591</b>	<b>545</b>	<b>-148</b>	<b>-614</b>

De effecten van de decembercirculaire 2023 worden integraal verwerkt in de jaarrekening 2023, de voorjaarsnota 2024 en de kadernota 2025.

Met vriendelijke groet,  
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watingen,  
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,  
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.